

Att vara konstnär är att omvandla världen

Hemma hos Eva Trolin är väggarna fyllda med målningar och screentryck. Överallt finns det färger, mönster och former som förmedlar känslor och sinnesstämningar. Eva använder konsten för att uttrycka sig och sina åsikter om världen runt henne. Hennes mål är att fånga upp en känsla och skildra den. Det kan handla om orättvisor förknippade med att vara kvinna. Eller motstånd mot miljöförstöring. För Eva är konsten ett verktyg för att omvandla världen.

Konstnären Eva Trolin och jag möts en tidig lördagseftermiddag i hennes lägenhet på Södermalm. Trädens grönska har börjat dra sig tillbaka och solens värme sprider sig genom deras begynnande höstfärger. Molnen sluter sig som ett hölje över Katarina kyrka bredvid huset där Eva bor.

Jag slår koden som släpper in mig i det gamla stenhuset. Väl i inne i hallen tränger kyrkklockornas nästan dånande ljud in i Evas lägenhet.

- Hör du vår grannhund som ylar när klockorna slår? frågar Eva, och mycket riktigt gör jag det.

Eva berättar att ljudet av kyrkklockorna alltid efterföljs av ett valpigt ylande från deras grannhund.

Jag ser mig omkring i vardagsrummet där vi placerat oss vid det stora middagsbordet i trä. Rummet är färgglatt med stora 60-talsfotöljer i klara färger; grönt; blått och scharlakansrött. Väggarna pryds av tavlor i alla dess färger och storlekar. Bakom Eva hänger en tavla med motivet av en stad. Den har hennes pappa gjort.

Det är också honom hon beskriver när jag frågar var konsten har sin grund i henne.

Tack vare hennes pappa var konstnär visste hon att konst var något som man kunde arbeta med; att det var något som fanns, och som artonåring insåg hon sitt kall.

- Jag hade gått ut en kontorsutbildning till sekreterare, men då började tankarna komma att 'Fan ska jag verkligen hålla på med det här?'

Eva började då på en konstskola på kvällstid, och kom därefter in på Konstfack där hon senare kom att undervisa i screentryck. Sedan dess har hon fortsatt att ägna sig åt konst i olika uttrycksformer.

Screen är ett av Evas viktigaste material när hon arbetar. Screentryck ger ett motstånd, tycker hon.

Materialet är svårare att arbeta med än till exempel olja. När ett tryck är färdigt går det inte att ändra. En oljemålning kan man fortsätta att måla om hur länge som helst.

Jag lyfter blicken från Eva och tittar upp, ovanför bordet vi sitter vid. Där hänger en stor tavla gjord i screentryck. Den föreställer en orange groda

sittande vid en stor blomma i rosa nyanser. Dess klara färger sprider en våg av värme genom rummet.

Foto: Ulrika Uusitalo Fernholm

Känslor kan uttryckas med konst

Bilderna på väggarna är tryckta med starka färger och för tankarna till starka känslor, men lika mycket förmedlar de ett uttryck av en känslighet inför världen.

Vad hämtar hon sin inspiration ifrån?

- Det hämtar man ingenstans. Det ingår liksom i livet. Det ingår i allting.

Hon beskriver att hon hämtar sin inspiration ifrån allt runtomkring henne. Det kan vara allt ifrån böcker och musik till samtal med andra människor. Det är därför hon inte tänker ut en bild i förväg när hon skapar sina verk, utan försöker att fånga den känsla som finns inom henne just då.

Det är det viktigaste för konstens uttryck berättar Eva; att lyckas fånga den känslan man har, och att kunna omvandla den till något som går att se i konstverket. Men till det krävs tålamod, och att man stannar upp när man tror att man har lyckats skildra sina inre föreställningar och när man tror att man har nått det man är ute efter.

- Men man vet aldrig vad man är ute efter. Man har aldrig ett färdigskrivet mål. Det är det som är så lurigt med att skapa.

Eva beskriver att det är vad som skiljer konstnärsyrket ifrån andra yrken; att vara konstnär innebär att gestalta världen och förmedla sitt intryck av den genom konst. Genom konst uttrycker Eva sina känslor och åsikter. Konsten är hennes verktyg för att omvandla världen.

Konst och feminism

Politik är något som genomsyrar många av Evas verk – en affisch gjord med screentryck som jag blev särskilt fascinerad av före min intervju var *Flaggstänger i stället för daghem* (1977).

Den föreställer en kvinna som slår en man i huvudet så att hatten skymmer hans sikt. Kvinnan håller ett hårt grepp om mannens slips. Hon tar spjärn emot hans bröstorg för att samla kraft när hon uttrycker sin ilska och frustration. Papper har trillat ut mannens väska och ligger huller om buller. Även mannen ser ut

Flaggstänger i stället för daghem (1977)

att ha välut ut ifrån väskan för han har ingen kropp utöver sitt huvud. Han är upphovet till kvinnans ilska och frustration men gestaltar ingen offerroll.

Grundskissen till *Flaggstänger i stället för daghem* gjorde Eva på en kartong i köket när hon lyssnade på radion. Hon hörde kommunpolitikerna berätta om att de skulle köpa flaggstänger i stället för att bygga förskolor i Solna.

- Då blev jag så arg så att jag gjorde den. Den är ju lite av en hämndbild, säger Eva med ett litet skratt.

Hon stannar upp och tänker sig tillbaka, in i känslan av enorm frustration och missnöje som kom att lägga grunden till hennes affisch.

Affischen sålde hon sedan på kvinnokulturfestivalen som hon deltog i år 1976, och som blev väldigt uppmärksammasad.

- Det var ju första gången som några tjejer gjorde en sådan festival med alla olika kulturyttringar. Det var verkligen en häftig känsla.

Syftet med kvinnokultur-festivalen var att presentera kvinnokultur; däribland kvinnliga konstnärer och deras verk. Eva berättar om hur hon tillsammans med några andra konstnärer som medverkat på kvinnokulturfestivalen sedan gjorde utställningen *Vi arbetar för livet* (1980) på Liljevalchs.

- För det var ju det vi gjorde. Vi arbetar ju för livet, säger Eva bestämt och hon berättar att de fick förhandla mycket för att få igenom deras idé.

En utställning med enbart kvinnors verk var inte något allmänheten trodde på då, beskriver Eva. Liljevalchs tvivlade på hur deras utställning skulle bli sedd av andra, om människor ens skulle vilja se den.

- Men det blev ju rekordbesök på den utställningen. Det var så mycket folk så det var inte klokt!

Eva strålar av upprymdhet och stolthet när hon berättar hur lyckad utställningen blev.

Konst, miljö och världen

Uöver konst genomsyrad av feminismen och dess budskap har Eva gjort screenaffischer mot miljöförstöring och kärnkraft. De brukade hon sätta upp ute på stan för att uppmärksamma vad som hände i världen just då. Hon berättar att det var ett verktyg för att kommunicera sina tankar, känslor och åsikter till andra.

- Det var så man pratade med varandra, på den tiden. Numera kan man ju kommunicera vad man

vad bjuder vi våra efterlevande på i **FRAMTIDEN**

tycker via Facebook eller andra sociala medier, säger Eva.

För Eva kan det politiska i konsten också vara ett sätt att omvandla världen. Genom ett missnöje med världen och en vilja att göra den bättre skapas många av Evas politiska affischer, däribland en affisch vid namn *Framtiden* (1975). *Framtiden* föreställer en kupad hand som håller i ett stort, äggliknande föremål som lysas upp av ett starkt ljus ovanifrån. Verkets fullständiga titel är *Vad vi bjuder våra efterlevande på i Framtiden*. Eva berättar att den handlar om miljöförörelsen och förstörelsen av vår jord. Miljöfrågan var viktig redan på sjuttioalet.

Jag lämnar lägenheten med Eva och alla tavlorna och går fylld av intryck hemåt över Katarina kyrkogård. Kyrkklockorna slår igen och plötsligt hör jag hur metalliska de låter och hur hundens ylande nästan blir till en melodi. Godispapper och annat skräp tycks nu ligga överallt på marken. Jag tänker att jag efter mötet med Eva har omvandlat en del av min värld och att hon har fått mig att höra och se den på nya sätt.

Källor:

- boken *Affischerna 1967-1979*;
[Affischerna 1967-1979](#)
- Boken *Konstfeminism, strategier och effekter i Sverige från 1970-talet till idag*
- Kvinnohistoriska museets hemsida:
[Stockholms Kvinnohistoriska](#)